

25 éves Szarvas Város Barátainak Köre

Alapító tag-portrék

Dr. Görgő Pálné

Negyedszázada, 1982. október 2-án a MOHOSZ-DÉLÉP üdülőben megtartott közgyűlésen, kedvezőtlen, gyanakvó politikai légkörben alakult meg Szarvas Város Barátainak Köre. Átívelve a korszakos jelentőségű rendszerváltás megrázkódtatásait is, 25 éve folyamatosan működik városunk érdekében. Jelszava változatlan: „Szarvasért”. A fiatal generációk számára a megalakulás ideje már történelem. Az idő könyörtelenül száguld, sok alapító tag már nincs közöttünk, de néhányan szerencsésen megéltük az évfordulót.

Felmerül a kérdés: kik voltak azok a lelkes és önzetlen lokálpatrióták, akik elsőként léptek be a Baráti Körbe? Valamennyi alapító tagot nem áll módunkban bemutatni, de néhányuk pályájának felvázolásával közelebb kerülünk a válaszhoz.

A riport a szépen felújított Szarvas, Kossuth utca 38 szám alatti házban készült. A forró és forgalmas utcáról gyönyörű, ápolt kertbe, majd a hűvös szobába lépve, szinte oázisban érezte magát az ember. Dr. Görgő Pálné, közismert becenevén Babus, színesen, közvetlenül beszél el életét. Figyelemre méltó módon igen érdekes „titkokat” ismerhetünk meg tőle a Baráti Kör megalakulásáról, hőskoráról.

Egy Baráti Köri rendezvényen (Fekete Jánosné és Dr. Gervain Mihály-né között csikos blúzban)

Származása, iskolái

Szarvason születtem 1926-ban, itt éltem meg gyermekkoromat, fiatalságomat, itt végeztem el iskoláimat, s dolgozni is Szarvason kezdtem. Édesapám Gyurik János 1900-ban született, Nagyszébenbe járt tanítóképzőbe, de amikor Erdély román kézre került, apám kénytelen volt képesítő nélkül hazajönni. A nagyapa hentes iparát vette át, mert tanítóként nem tudott elhelyezkedni. Így lett hentesmester. 1945-ben a KIOSZ vezetője lett, majd Székely Laci kérésére közreműködött a Vasipari Szövetkezet megalapításában. Utána végig vasiparis volt, 1974-ben halt meg. Édesanyám a szentandrási Paraszt Erzsébet volt.

A Deák Ferenc u. 26. szám alatt laktunk a Demcsák pék mellett, ez a ház, ahol most beszélgetünk az első férjem szüleié, Szűcskéé volt.

Négy elemi után elvégeztem a négy polgárit, majd a szarvasi tanítónőképzőbe kerültem 1939-ben, s 1945-ben végeztem. Nagyon kedves, jó emlékezetű osztályfőnököm volt, a neves zenepedagógus, Fasang Árpád, aki Orosházáról került Szarvasra. Akkor képesítőztünk, amikor bevonultak Szarvasra a szovjet csapatok. A háborús viszonyok nagyon megzavarták a tanévet, megszakadt a tanítás 1944 márciusában és 1945 februárjáig nem volt tanítás. A tanítóképző épületét (jelenleg a Múzeum épülete) is igénybe vették kórháznak, a volt polgári iskola épületében (jelenleg a Benka Gyula Általános Iskola) délutánonként tartották meg a prepáknak az órákat. Az osztályunk létszáma is megduplázódott, mert más tanítóképzős szarvasi diákok is hozzánk csatlakoztak. Pl. velünk járt ebben az utolsó évben Koszti Gyuri, Fábri Pali, Kugyela Miska, Kugyela Jancsi; sőt Melis Gyuri is, aki Budapesten a Zeneművészeti Főiskolán tanult.

Családja, munkaviszonyai

A képesítő után egy éven belül férjhez mentem a szarvasi születésű Szűcs Lajoshoz, a Középfokú Gazdasági Tanintézet tanárához, aki később nagydoktori címet szerzett. 1947-ben megszületett a kislányunk Szentesen. Ezután három évig otthon maradtam, amíg a kislányom óvodába nem került. S csak ezután, 1949-ben kezdtem tanítani Békésszentandrásra. Kilencen kerékpárral jártunk ki télen, nyáron, pl. Dobos Kati, Janurik Gyurka, Bartos Valika, Bodnár Margit, jó társaság volt, de nehéz volt kijárni. Amikor egy év múlva Csabacsüdön megüresedett egy tanítói állás, odakértem magam. Itt is egy évet tanítottam. 1951-ben kerültem Keresztényi Tibor segítségével – aki ekkor talán járási úttörő vezető volt – a szarvasi I. számú Általános Iskolához. Nagyon jó kollektívába kerültem itt is. Itt dolgoztam tíz évet.

1959-ben váltam el Szűcs Lajostól, de nagyon szép emlékeim maradtak ebből az időből is. Férjem révén megismertem a gazdasági technikum tanári karát. Az Ótemplom mögötti tanári lakásokban 12 család lakott együtt, így pl. Szélényi Laciék, Szabó Lórándék, Pecznik Jánosék, Babinszkyék, Regős Jánosék. Mindig együtt voltunk, összejártunk. A Paraszt-párti Bencsik István igazgató idején – aki Orosházán tanított, s onnan került Szarvasra – sokat jártak le Szarvasra Erdei Ferenc, Veres Péter, Szabó Pál népi írók. Kevesen tudják, hogy Erdei Ferenc a háború végét itt vészelte át Szarvason, a Ligetben, Honti néninél. E neves írók, politikusok sokat segítettek Misák Jenő bácsit a Pepi kertben jelentkező gondok-bajok megoldásában, sikerült is megakadályozni a park kivágását. Ekkor már Bolza Pál gyomorrákban elhunyt Somogyban, erről azért tudok, mert a lányával Mariettével sokat voltam együtt. Bencsik Pista, aki dunántúli fiú volt, s Orosházáról került Szarvasra, 1948 körül megyei főispánnak nevezték ki Zalában, majd egy-két év múlva államtitkár lett a Földművelésügyi Minisztériumban.

A házasságom felbontása után nem akartam tovább Szarvason maradni. A következő évben egy ismeretség útján Budapestre kerültem. Rokonaim éltek ott. A Gyógypedagógiai Iskolában volt üresedés, elvállaltam. Itt is nagyon jó, elhivatott gyógypedagógus kollégák közé kerültem, sok segítséget kaptam, sokat tanultam tőlük, ez egy külön, zárt világ volt. A főiskola rektora Bárczy Géza, orvosprofesszor, nagynevű gyógypedagógus kért fel, hogy ne menjek vissza az általános iskolába tanítani. Biztatására kezdtem gyógypedagógiai tanulmányokat folytatni, beiratkoztam egy kétéves tanfolyamra és el is végeztem úgy, hogy közben tanítottam. Remek munkatársak között dolgoztam, pl. négy évig együtt tanítottam Ranschburg Jenő pszichiáterrel, vagy Gyurkovics Tibor íróval, aki eredetileg gyógypedagógus volt. De említhetem Pálos Pista professzort, aki jezsuita pap volt, a Mindszenty ügyben elítélték, ott hagyta a papi hivatást, s gyógypedagógus lett.

Ahogy Pestre kerültem 8 hónapon belül újra férjhez mentem dr. Görgő Pálhoz, akit már korábban is ismertem az első férjem baráti köréből. 34 éves voltam, még nem akartam egyedül maradni a kislányommal. Görgő ekkor a Sebészeti Klinika adjunktusa volt, elhivatottan a munkájának élt, Szarvasról is sok beteget látott el, pl. műtötte Székely Lacit és másokat, 1976-ban halt meg. Nagyon szépen éltünk, sokat dolgoztunk. Azóta egyedül élek.

Bárczy professzor után Illyés Gyula felesége, Kozmutza Flóra lett az iskolánk igazgatója. A mi iskolánkat jelölték ki a főiskola gyakorló iskolájának, s közülünk válogatták ki a gyakorló osztályok vezetőit, engem is. Valamennyi osztályban tanítottam. Egyidejűleg oktattam is a Főiskolán. Így tanítottam 10-15 évet. Sokat utaztattak ben-

Egy Baráti Köri rendezvényen Budapesten a 1983 körül (Koszti Györgyné, Fasang Árpád, Fekete Jánosné, Dr. Görgő Pálné, Koszti György)